

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спорту і спортивних ігор

Микола ПРОЗАР

підпис

27 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АДАПТИВНИЙ СПОРТ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності А7 Фізична культура і спорт

галузі знань А Освіта

мова навчання українська

2025-2026 навчальний рік

Розробники комплексу: Вадим СТАСЮК, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри спорту і спортивних ігор

Робочу програму ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор

Протокол № 13 від 27 серпня 2025 року

Гарант освітньо-професійної програми Микол ПРОЗАР
підпис

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Адаптивний спорт» полягає у формуванні інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, програмних результатів навчання, оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями з історії розвитку паралімпійського руху, дефлімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, їх ідеалів, принципів, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, теорії і методики підготовки спортсменів з різними нозологіями до змагань.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	1-й рік	4-й рік
Семестр вивчення	II семестр	VII, VIII семестри
Кількість кредитів ЄКТС	6 кредитів	6 кредитів
Загальний обсяг годин	180 годин	180 годин
Кількість годин навчальних занять	90 години	18 годин
Лекційні заняття	30 годин	6 годин
Практичні заняття	60 години	12 годин
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	90 годин	162 годин
Форма підсумкового контролю	Екзамен	Екзамен

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: завдяки вивченню навчальних дисциплін анатомія людини з основами спортивної морфології, біохімія, історія фізичної культури, ОС «бакалавр» спеціальності А7 Фізична культура і спорту здобувачі вищої освіти повинні кваліфіковано використовувати спеціальну термінологію, знати м'язову систему людини, зародження олімпійського спорту, орієнтуватися у видах нозологій.

5. Програмні компетентності навчання:

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Адаптивний спорт» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 01 здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК 04 здатність працювати в команді;
- ЗК 05 здатність планувати та управляти часом;
- ЗК 10 здатність бути критичним і самокритичним;
- ЗК 11 здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні фахові компетентності:

- СК 04 здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Адаптивний спорт» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі **програмні результати навчання:**

- ПРН 04 показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту демонструє готовність до освоєння нового матеріалу, демонструє уміння знаходити та аналізувати інформацію з електронних джерел з навчальних та навчально-методичних посібників, вміння оцінювати себе та інших критично та самокритично);

- ПРН 11 обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту для осіб, що їх потребують (сучасний фахівець у сфері фізичної культури і спорту може застосовувати сучасні технології фізкультурно-спортивної реабілітації, різних видів оздоровчої рухової активності з метою покращення фізичного та психоемоційного стану людей з різними нозологіями).

- ПРН 20 використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Адаптивний спорт» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- організаційну структуру адаптивного спорту на міжнародному, національному та місцевих рівнях, специфічні вимоги до організації тренувань та проведення змагань для спортсменів різних нозологій спорту (здобувачів вищої освіти повинні чітко розбиратися у видах нозологій, щоб скласти

комплекси вправ для фізкультурно-спортивної реабілітації осіб з інвалідністю та пропонувати ті види спорту які для них найбільш підходять).

вміти: застосовувати у практичній діяльності одержані знання, організовувати спільну роботу з родинами спортсменів, організовувати та проводити тренування, планувати та проводити змагання.

7. Методи навчання:

Словесні: розповідь, пояснення, бесіда; наочні: ілюстрація, демонстрація, самостійне спостереження; навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота з літературними джерелами; письмова робота.

8. Засоби діагностики результатів навчання: презентація результатів виконаних завдань, модульна контрольна робота, пакет ректорської контрольної роботи, екзамен

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Організаційні основи адаптивного спорту							
Тема1. Шляхи зародження адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі	6	4	-	-	-	2	-
Тема 2. Фактори, що зумовлюють виникнення адаптивного спорту як соціального явища	6	4	-	-	-	2	-
Тема 3. Етико-деонтологічні аспекти роботи з особами з інвалідністю.	6	4	-	-	-	2	-
Тема 4. Особливості підготовки спортсменів з різними нозологіями	6	4	-	-	-	2	-
Тема 5. Розвиток адаптивного спорту в міжнародному Олімпійському русі.	6	4	-	-	-	2	-
Тема 6. Місце адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.	4	-	2	-	-	2	-
Тема 7. Адаптивний спорт як соціальне явище.	4	-	2	-	-	2	-

Тема 8. Особливості спортивної роботи з особами з інвалідністю.	4	-	2	-	-	2	-
Тема 9. Особливості підготовки спортсменів з відхиленням розумового розвитку, з ураженням опорно-рухового апарату та з ураженням зору.	4	-	2	-	-	2	-
Тема 10. Основні тенденції розвитку адаптивного спорту в міжнародному Олімпійському русі.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 11. Історичні аспекти становлення адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 12. Характеристика адаптивного спорту як соціального явища.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 13. Спортивна робота з особами з інвалідністю.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 14. Спортивна підготовка спортсменів з відхиленням розумового розвитку.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 15. Спортивна підготовка спортсменів з ураженням опорно-рухового апарату.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 16. Спортивна підготовка спортсменів з ураженням зору.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 17. Характеристика Сурдлімпійського спорту.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 18. Характеристика Спеціальних Олімпіад.	5	-	2	-	-	3	-
Тема 19. Тенденції розвитку адаптивного спорту.	5	-	2	-	-	3	-
Разом за ЗМ 1	96	20	28			48	
Змістовий модуль 2. Організаційні основи Паралімпійського спорту							
Тема 1. Діяльність Міжнародного Паралімпійського комітету	4	2	-	-	-	2	-
Тема 2. Паралімпійські види спорту правила змагань та їх відмінності	4	2	-	-	-	2	-
Тема 3. Значення функціональних паралімпійських класифікацій спортсменів	4	2	-	-	-	2	-
Тема 4. Вимоги до проведення змагань у паралімпійському спорті та їх організація	4	2	-	-	-	2	-
Тема 5. Особливості супроводу спортсменів-паралімпійців та спеціальне обладнання.	4	2	-	-	-	2	-
Тема 1. Міжнародний Паралімпійський комітет та його діяльність	4	-	2	-	-	2	-
Тема 2. Характеристика	4	-	2	-	-	2	-

паралімпійських видів спорту							
Тема 3. Функціональні паралімпійські класифікації	4	-	2	-	-	2	-
Тема 4. Організація та проведення змагань у паралімпійському спорті	4	-	2	-	-	2	-
Тема 5. Спеціальне обладнання в параолімпійському спорті	4	-	2	-	-	2	-
Тема 6. Паралімпійський спорт у міжнародній олімпійській системі	4	-	2	-	-	2	-
Тема 7. Генеза Паралімпійського спорту	4	-	2	-	-	2	-
Тема 8. Перший Паралімпійський період	4	-	2	-	-	2	-
Тема 9. Другий Паралімпійський період	4	-	2	-	-	2	-
Тема 10. Третій Паралімпійський період	4	-	2	-	-	2	-
Тема 11. Міжнародний Паралімпійський комітет	4	-	2	-	-	2	-
Тема 12. Паралімпійський спорт в Україні. Організація змагань у Паралімпійському спорті	4	-	2	-	-	2	-
Тема 13. Сучасні Паралімпійські види спорту (літні види спорту)	4	-	2	-	-	2	-
Тема 14. Сучасні Паралімпійські види спорту (зимові види спорту)	4	-	2	-	-	2	-
Тема 15. Класифікація спортсменів у Паралімпійському спорті	8	-	4	-	-	4	-
Разом за ЗМ 2	84	10	32			42	
Разом годин	180	30	60			90	

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Організаційні основи адаптивного спорту							
Тема1.Шляхи зародження адаптивного спорту в міжнародній	6	2	-	-	-	4	-

[illegible]

Тема 1. Діяльність Міжнародного Паралімпійського комітету	4	2	-	-	-	2	-
Тема 2. Паралімпійські види спорту правила змагань та їх відмінності	2	-	-	-	-	2	-
Тема 3. Значення функціональних параолімпійських класифікацій спортсменів	4	-	-	-	-	4	-
Тема 4. Вимоги до проведення змагань у параолімпійському спорті та їх організація	2	-	-	-	-	2	-
Тема 5. Особливості супроводу спортсменів-паралімпійців та спеціальне обладнання.	2	-	-	-	-	2	-
Тема 1. Міжнародний Паралімпійський комітет та його діяльність	6	-	2	-	-	4	-
Тема 2. Характеристика паралімпійських видів спорту	7	-	2	-	-	5	-
Тема 3. Функціональні параолімпійські класифікації	6	-	2	-	-	4	-
Тема 4. Організація та проведення змагань у параолімпійському спорті	6	-	-	-	-	6	-
Тема 5. Спеціальне обладнання в параолімпійському спорті	4	-	-	-	-	4	-
Тема 6. Паралімпійський спорт у міжнародній олімпійській системі	4	-	-	-	-	4	-
Тема 7. Генеза Паралімпійського спорту	4	-	-	-	-	4	-
Тема 8. Перший Паралімпійський період	4	-	-	-	-	4	-
Тема 9. Другий Паралімпійський період	4	-	-	-	-	4	-
Тема 10. Третій Паралімпійський період	4	-	-	-	-	4	-
Тема 11. Міжнародний Паралімпійський комітет	4	-	-	-	-	4	-
Тема 12. Паралімпійський спорт в Україні. Організація змагань у Паралімпійському спорті	6	-	-	-	-	6	-
Тема 13. Сучасні Паралімпійські види спорту (літні види спорту)	6	-	-	-	-	6	-
Тема 15. Сучасні Паралімпійські види спорту (зимові види спорту)	6	-	-	-	-	6	-
Тема 16. Класифікація спортсменів у Паралімпійському спорті	6	-	-	-	-	6	-
Разом за ЗМ 2	91	2	6			83	
Разом годин	180	8	12			156	

10. Форми та методи поточного семестрового та підсумкового контролю.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності А7 Фізична культура і спорт ОС «бакалавр» у процесі вивчення освітнього компоненту «Адаптивний спорт» здійснюється із використанням таких форм та методів: індивідуальне і фронтальне опитування на практичних заняттях, усні відповіді, доповіді із презентаційними матеріалами та звіти за результатами самостійної роботи, модульна контрольна робота, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
ЗМ1	ЗМ2		40	100
Поточний контроль	Поточний контроль	МКР		
20 балів	20 Балів	20 Балів		

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно- варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (<http://surl.li/hwbc>).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Адаптивний спорт» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 15 оцінок, а саме: 9, 8, 8, 8, 10, 10, 10, 9, 9, 11, 11, 7, 7, 9, 9. Ваговий бал ЗМ 1 складає 20 балів.

Дії НПП, або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 9 балів;

- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 9) + 0,4) \times 20 = 17$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 ОК «Адаптивний спорт» отримав – 17 балів.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Об'єм пройденого матеріалу	Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання
Змістовий модуль 1. Організаційні основи адаптивного спорту	
1. Самостійна робота.	4-12
2. Усне опитування або тестування із використанням	4-12

технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 1 «Місце адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі».	
3. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 2 «Адаптивний спорт як соціальне явище».	4-12
4. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 3 «Особливості спортивної роботи з особами з інвалідністю».	4-12
5. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 4 «Особливості підготовки спортсменів з відхиленням розумового розвитку, з ураженням опорно-рухового апарату та з ураженням зору».	4-12
6. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 5 «Основні тенденції розвитку адаптивного спорту в міжнародному Олімпійському русі».	4-12
7. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 6 «Історичні аспекти становлення адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі».	4-12
8. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 7 «Характеристика адаптивного спорту як соціального явища».	4-12
9. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 8 «Спортивна робота з особами з інвалідністю».	4-12
10. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 9 «Спортивна підготовка спортсменів з відхиленням розумового розвитку».	4-12
11. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 10 «Спортивна підготовка спортсменів з ураженням опорно-рухового апарату».	4-12
12. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного	4-12

об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 11 «Спортивна підготовка спортсменів з ураженням зору».	
13. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 12 «Характеристика Сурдлімпійського спорту».	4-12
14. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 13 «Характеристика Спеціальних Олімпіад».	4-12
15. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 1 № 14 «Тенденції розвитку адаптивного спорту».	4-12
Змістовий модуль 2. Організаційні основи паралімпійського спорту	
1. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 1 «Міжнародний Паралімпійський комітет та його діяльність».	4-12
2. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 2 «Характеристика паралімпійських видів спорту».	4-12
3. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 3 «Функціональні параолімпійські класифікації».	4-12
4. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 4 «Організація та проведення змагань у параолімпійському спорті».	4-12
5. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 5 «Спеціальне обладнання в параолімпійському спорті».	4-12
6. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 6 «Паралімпійський спорт у міжнародній олімпійській системі».	4-12
7. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE –	4-12

практичне заняття ЗМ 2 № 7 «Гене́за Паралімпійського спорту».	
8. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 8 «Перший Паралімпійський період».	4-12
9. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 9 «Другий Паралімпійський період».	4-12
10. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 10 «Третій Паралімпійський період».	4-12
11. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 11 «Міжнародний Паралімпійський комітет».	4-12
12. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 12 «Паралімпійський спорт в Україні. Організація змагань у Паралімпійському спорті».	4-12
13. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 13 «Сучасні Паралімпійські види спорту (літні види спорту)».	4-12
14. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 14 «Сучасні Паралімпійські види спорту (зимові види спорту)».	4-12
15. Усне опитування або тестування із використанням технологій дистанційного навчання, а саме: модульного об'єктно-орієнтованого динамічного середовища MOODLE – практичне заняття ЗМ 2 № 15 «Класифікація спортсменів у Паралімпійському спорті».	4-12
Самостійна робота зі ЗМ 1 Реферат виконано на високому науковому рівні, тема повністю розкрита, використано сучасні літературні джерела, робота має логічну структуру, є власні висновки й оригінальні ідеї, оформлення відповідає всім вимогам.	12
Реферат якісний, тема в основному розкрита, використано достатню кількість літератури, є власні висновки, оформлення з дрібними неточностями.	10-11
Робота в цілому відповідає вимогам, тема розкрита частково, джерела використано, але їх аналіз поверховий, висновки не досить глибокі, є помилки в оформленні.	8-9
Тема розкрита поверхово, мало літературних джерел, відсутній власний аналіз, робота має суттєві структурні чи мовні недоліки.	6-7

Робота формальна, тема майже не розкрита, джерела відсутні або випадкові, робота хаотична й не відповідає вимогам оформлення.	4-5

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-ю системою оцінювання.

Здобувачі вищої освіти готують реферати з таких орієнтовних тем:

1. Міжнародний Паралімпійський комітет та його діяльність.

Завдання:

- Підготувати есе «Роль МПК у розвитку паралімпійського спорту».
- Скласти схему структури управління МПК.

2. Характеристика паралімпійських видів спорту.

Завдання:

- Створити порівняльну таблицю «Паралімпійські vs Олімпійські види спорту».

- Підготувати презентацію (5–7 слайдів) з прикладами літніх і зимових паралімпійських дисциплін.

3. Функціональні паралімпійські класифікації.

Завдання:

- Скласти таблицю основних класів спортсменів за видами спорту.
- Написати коротке повідомлення «Навіщо потрібна функціональна класифікація у паралімпійському спорті».

4. Організація та проведення змагань у паралімпійському спорті

Завдання:

- Розробити алгоритм організації змагань (етапи підготовки та проведення).

- Скласти міні-звіт про особливості суддівства в паралімпійському спорті.

5. Спеціальне обладнання в паралімпійському спорті.

Завдання:

- Створити каталог (з описом та зображенням) 5–7 видів обладнання.
- Підготувати коротку презентацію «Сучасні технології у спорядженні паралімпійців».

6. Паралімпійський спорт у міжнародній олімпійській системі.

Завдання:

- Написати аналітичну довідку «Місце паралімпійського спорту у світовому олімпізмі».

- Скласти схему взаємодії МПК та МОК.

7. Генеза Паралімпійського спорту.

Завдання:

- Підготувати історичний огляд (есе або реферат) про зародження паралімпійського руху.

- Створити хронологічну таблицю ключових подій.

8. Перший Паралімпійський період.

Завдання:

- Скласти таблицю «Ключові особливості першого періоду».
- Підготувати презентацію «Перші Паралімпійські ігри: учасники, програма, значення».

9. Другий Паралімпійський період.

Завдання:

- Порівняти розвиток паралімпійського спорту у першому та другому періодах (таблиця).
- Написати повідомлення «Найважливіші зміни другого паралімпійського періоду».

10. Третій Паралімпійський період.

Завдання:

- Підготувати аналітичний огляд сучасного стану паралімпійського спорту.

- Створити інфографіку «Розширення паралімпійського руху у ХХІ ст.».

11. Міжнародний Паралімпійський комітет (повторна тема з акцентом на сучасність).

Завдання:

- Підготувати презентацію «Діяльність МПК у ХХІ ст.».
- Скласти аналітичну довідку про основні програми та проєкти МПК.

12. Паралімпійський спорт в Україні. Організація змагань у Паралімпійському спорті.

Завдання:

- Написати реферат «Досягнення України на Паралімпійських іграх».
- Скласти схему організаційної структури паралімпійського руху в Україні.

13. Сучасні Паралімпійські види спорту (літні види спорту).

Завдання:

- Створити презентацію з прикладами 5 літніх паралімпійських видів спорту.
- Підготувати повідомлення «Які види спорту найбільше розвинені в Україні».

14. Сучасні Паралімпійські види спорту (зимові види спорту)

Завдання:

- Створити порівняльну таблицю «Літні vs Зимові паралімпійські види спорту».
- Підготувати коротке есе «Розвиток зимових видів спорту серед українських паралімпійців».

30. Класифікація спортсменів у Паралімпійському спорті.

Завдання:

- Скласти таблицю прикладів класифікацій у 3–4 різних видах спорту.
- Підготувати аналітичний огляд «Як класифікація впливає на чесність і рівність у паралімпійських змаганнях».

Модульна контрольна робота (20 балів)

Змістовий модуль 2 завершується написанням модульної контрольної роботи.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти з дисципліни «Адаптивний спорт».

Виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Адаптивний спорт» студенти пишуть одну модульну контрольну роботу, яка виконується у письмовій формі, складається з 15-ти варіантів у кожному варіанті по три питання (питання теоретичного плану) За повну й вірну відповідь на перше, друге питання -7 , за третє – 6 балів.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3yK496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view?pli=1>) зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю):

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Критерії оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті

1. Наявність документа про завершення: сертифікат, диплом, грамота або інший документ, що підтверджує успішне проходження.

2. Відповідність змісту отриманих знань та здобутих результатів навчання тематиці курсу: у випадку якщо це курси, вебінари, семінари, круглі столи тощо, їх тематика має відповідати одній або кільком темам, які визначені даною робочою програмою.

3. Система оцінювання. Здобувач отримує:

- **відмінно (12-10 балів)**, якщо курс має значний обсяг, містить практичну складову, зміст курсу повністю відповідає програмним результатам навчання; якщо посів I місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів I місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт. Здобувач, який отримує оцінку «відмінно», демонструє глибокі, системні знання та високий рівень практичних навичок, здобутих у неформальній освіті. Він не просто засвоїв матеріал, а й здатен застосовувати його в реальних умовах, аналізувати та створювати власні рішення;

- **добре (9-7 балів)**: якщо зміст збігається з основними положеннями певної теми; якщо посів II або III місце у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (в тому випадку, якщо тема роботи відповідає тематиці освітнього компонента); якщо посів II або III місце у Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт. Здобувач на цьому рівні володіє основними знаннями та вміннями, які відповідають ключовим положенням певної теми. Уміє застосовувати отримані знання в типових, стандартних ситуаціях. Здатний виконати практичні завдання, що були частиною курсу. Може виконувати аналітичну роботу, але потребує додаткових роз'яснень для вирішення нестандартних проблем;

- **задовільно (6-4 балів)**: короткостроковий семінар або тренінг, що дає базове розуміння теми. Здобувач володіє базовим розумінням теми, але його знання є фрагментарними, а навички – обмеженими. Його знання є поверхневими, і він може мати значні труднощі з поясненням взаємозв'язків між різними аспектами теми

Семестровий екзаме́н (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох теоретичних питань.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

«Відмінно»	Студент виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.

«Добре»	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно»	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно»	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних
досягнень здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/Good	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25		
60-66	E (достатньо)/Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Адаптивний спорт»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до

екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету.

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Мультимедійна лекційна аудиторія (105), мультимедійний проєктор VIEWSONIC PJD5253 DLP (2017 р.), екран для проєктора; навчальна аудиторія обчислювальної техніки № 17, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, дидактичні матеріали.

14. Рекомендована література

Основна

1. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. Л. :“Кобзар”, 2004. 180 с., іл. <http://surl.li/eteuqk> (дата звернення: 26.08.2025).
2. Маляр Е. І., Маляр Н. С. Методичні основи адаптивного спорту: Методичні рекомендації. Тернопіль, ЗУНУ: 2022. 32 с. <http://surl.li/mfgvyv> (дата звернення: 26.08.2025).
3. Матвеев, С. Ф., Когут І. О., Борисова О. В. [та ін.]. Адаптивний спорт: навчально-наочний посібник. Київ: ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2014. 116 с. <http://surl.li/jfttaj> (дата звернення: 26.08.2025).
4. Остролицька Л. І. Розвиток центрів реабілітації дітей та молоді з інвалідністю в Україні (90-і рр. XX – початок XXI ст.): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05. Київ, 2021. 326 с. <http://surl.li/xwiudw> (дата звернення: 26.08.2025).
5. Розторгуй М. Підготовка спортсменів у силових видах адаптивного спорту: Монографія. Львів: ЛДУФК, 2019. 332 с. <http://surl.li/vgtkue> (дата звернення: 26.08.2025).

Допоміжна

1. Гончаренко Є. Особливості фізичного розвитку спортсменів 17–19 років з відхиленнями розумового розвитку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. Л., 2009. С. 17-20. <http://surl.li/lwopdk> (дата звернення: 26.08.2025).
2. Деркач В. М. Особливості вияву мотивації досягнення та уникнення у легкоатлетів-паралімпійців із порушеними функціями опорно-рухового апарату протягом передзмагального періоду: Чернігів. нац. пед. ун-ту імені Т. Г. Шевченка. Зб. наук. пр. Чернігів, 2014;129(4), С. 60-63. <http://surl.li/iuqfnr> (дата звернення: 26.08.2025).
3. Жень Ц. С. Методика удосконалення рухових якостей і функціональної підготовленості студентів з ураженнями опорно-рухового апарату на заняттях з пауерліфтингу. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково–педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Зб.наук. пр. Київ, 2015;10, С. 132–134. <http://surl.li/tpwddl> (дата звернення: 26.08.2025).
4. Когут І. О, Ярмоленко М. А. Соціальні аспекти навчально-тренувальної діяльності футболістів Спеціальних Олімпіад в Україні. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2015;30;2(46), С. 85-90. <http://surl.li/htfdsw> (дата звернення: 26.08.2025).
5. Круцевич, Т., Когут І. Передумови виникнення та розвитку адаптивного спорту. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наукових праць Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки / уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький; МОНМСУ, Східноєвропейський НУ ім. Лесі Українки. Луцьк:

Східноєвропейський НУ ім. Лесі Українки, 2013. № 1(21). С. 336-343. <http://surl.li/whibcz> (дата звернення: 26.08.2025).

6. Мулик В. В, Нестеренко А. Ю. Вплив застосування комплексів силових вправ на показники спеціальної сили м'язів плечового поясу спортсменів параолімпійської збірної України з лижних гонок та біатлону протягом підготовчого періоду. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2015;3(47), С. 69-74. <http://surl.li/brzaaz> (дата звернення: 26.08.2025).

7. Передерій А. В., Розторгуй М. С. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті. Спортивний вісник Придніпров'я. 2016. № 1. С. 91-95. <http://surl.li/xenzzw> (дата звернення: 26.08.2025).

8. Приступа Є, Бріскін Ю, Розторгуй М, Передерій А. Вплив занять за авторською програмою спортивно-реабілітаційної підготовки в адаптивному спорті на якість життя осіб з ушкодженнями опорно-рухового апарату. Теорія і методика фізичного виховання. 2019. (1). С. 57-64. <http://surl.li/cjfivy> (дата звернення: 26.08.2025).

9. Розторгуй М. С., Передерій Аліна. Особливості підготовки спортсменів з вадами зору Фізична активність, здоров'я і спорт. 2011. № 4(6). С. 46-51. <http://surl.li/dmxsxp> (дата звернення: 26.08.2025).

10. Розторгуй М. С. Проблемне поле технічної підготовки плавців з вадами зору на етапі початкової підготовки. Вісник Чернігів. нац. пед. ун-ту імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2014. Вип. 113, т. 4. С. 182-185. <http://surl.li/qafwcc> (дата звернення: 26.08.2025).

11. Розторгуй М., Передерій А. Історико-організаційні аспекти розвитку пауерліфтингу як складової частини адаптивного спорту. Фізична активність, здоров'я і спорт. 2017. № 1(27). С. 20-32. <http://surl.li/lpyvpv> (дата звернення: 26.08.2025).

12. Свістельник І. Адаптивний спорт: анот. наук.-темат. покажч.друкованих видань трьома мовами [Електронний ресурс]. уклад. Ірина Свістельник, Юрій Бріскін. Вид 2-ге, перероб. і допов. Л., 2013. 217 с. <http://surl.li/poyavi> (дата звернення: 26.08.2025).

13. Стасюк, В., Єдинак, Г., Заїкін, А., Бабич, Т., Лесько, О., Петров, А., & Арабський, А. (2023). Стан мотивації досягнення та уникнення у дівчат із порушеними функціями опорно-рухового апарату під час підготовки до основних змагань. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, (27), 190-195. <http://surl.li/peqvpm> (дата звернення: 26.08.2025).

14. Стасюк В.А., Ілюха Л.М., Галайдюк М.А., Юденко О.В. Медичні та фізіологічні аспекти підготовки параолімпійських атлетів. "Суспільство та національні інтереси": журнал. Випуск № 3(11) 2025. С. 362-379. Фахове видання. <https://surl.li/vfgivb> (дата звернення: 26.08.2025).

15. Рекомендовані джерела інформації

1. Корисні ресурси інтернету.

https://mms.gov.ua/	Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України
http://tmfvs-journal.uni-sport.edu.ua/	Офіційний сайт журналу «Теорія і методика фізичного виховання та спорту»
https://tinyurl.com/ye4434jw	Офіційний сайт журналу «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»
https://tinyurl.com/yc8bc59x	Всеосвіта – база рефератів
https://prometheus.org.ua/	Офіційний сайт українського громадського проекту масових відкритих онлайн-курсів
http://referat.parta.ua	База даних українських рефератів
http://ua.textreferat.com	
http://ua-referat.com	
http://www.nbu.gov.ua	Бібліотека ім. В.І. Вернадського
https://www.paralympic.org/	Інтернаціональний олімпійський комітет